

KLASA: UP/I-344-03/18-11/100

URBROJ: 376-05-3-19-17

Zagreb, 19. travnja 2019.

Na temelju članka 12. stavka 1. točke 11., članka 17. stavka 3. i članka 28. stavka 6. Zakona o elektroničkim komunikacijama (NN br. 73/08, 90/11, 133/12, 80/13, 71/14, 72/17) i članka 96. Zakona o općem upravnom postupku (NN br. 47/09) u postupku utvrđivanja infrastrukturnog operatora za elektroničku komunikacijsku infrastrukturu koja je izgrađena na nekretninama u vlasništvu Općine Brtonigla i utvrđivanja visine naknade za pravo puta, pokrenutom na zahtjev Općine Brtonigla, Trg Sv. Zenona 1, Brtonigla, zastupane po xx, odvjetnici iz Rijeke, Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti, 19. travnja 2019. donijela je

RJEŠENJE

- I. Utvrđuje se da je HT infrastrukturni operator i ima pravo puta na nerazvrstanim cestama Općine Brtonigla navedenim u Odluci Općinskog vijeća Općine Brtonigla o nerazvrstanim cestama na području Općine Brtonigla (KLASA: 340-02/12-10/01, URBROJ: 2105/04-01-12-2 od 21.2.2012. s popisom nerazvrstanih cesta na području Općine Brtonigla i Potvrdi Istarske županije, Općine Brtonigla, Jedinostvenog upravnog odjela (KLASA: 700-01/16-10/01, URBROJ: 2105/04-04/01-19-35 od 5.4.2019.), koje su sastavni dio ovog rješenja, koje nerazvrstane ceste su u vlasništvu Općine Brtonigla i na kojima HT ima izgrađenu elektroničku komunikacijsku infrastrukturu i drugu povezanu opremu (dalje: EKI) prema podacima o EKI navedenim u Elaboratu za pravo puta broj 10/2018 (dalje: Elaborat) i koje koristi za pristup, postavljanje, korištenje, popravljavanje i održavanje svoje EKI.
- II. Količinu i vrstu EKI iz točke I ovog rješenja čine trase kabelaške kanalizacije te trase elektroničkih komunikacijskih vodova u zemlji i nadzemnih elektroničkih komunikacijskih vodova navedene u Elaboratu.
- III. Utvrđuje se godišnja naknada za pravo puta za korištenje nekretnina iz ovog rješenja prema površini zemljišta na kojem se nalazi EKI sukladno podacima navedenim u Elaboratu i vrsti zemljišta, uz primjenu iznosa naknada i načina obračuna određenima u članku 6. i 7. stavcima 1., 2., 3. i 4. Pravilnika o potvrdi i naknadi o pravu puta (NN br. 152/11, 151/14 i 95/17).
- IV. Utvrđuje se da Općina Brtonigla ima pravo na godišnju naknadu za pravo puta za nekretnine iz točke I. ovog rješenja od 12. siječnja 2018.
- V. Obvezuje se HT u roku od 8 dana od primitka ovog rješenja napraviti obračun godišnje naknade za pravo puta temeljem parametara iz ovog rješenja te obračun sa svim podacima koji su primijenjeni dostaviti HAKOM-u i Općini Brtonigla.
- VI. Obvezuje se HT u roku od 10 dana od primitka ovog rješenja platiti Općini Brtonigla naknadu za pravo puta iz ovog rješenja za prvu i drugu godinu. Svaka sljedeća godišnja naknada za pravo puta se plaća u roku od 8 dana po isteku razdoblja za koje je naknada plaćena.

VII. Obvezuje se Općina Brtonigla omogućiti HT-u ostvarivanje prava puta na nekretninama iz ovog rješenja.

Obrazloženje

Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti (dalje: HAKOM) zaprimila je 12. siječnja 2018. zahtjev Općine Brtonigla (dalje: Općina) za utvrđivanje infrastrukturnog operatora za elektroničku komunikacijsku infrastrukturu i drugu povezanu opremu (dalje: EKI) koja je izgrađena na nekretninama u vlasništvu Općine te utvrđivanje visine naknade za pravo puta, sukladno članku 28. stavku 6. Zakona o elektroničkim komunikacijama i članku 5. stavku 1. Pravilnika o potvrdi i naknadi za pravo puta. Općina je zahtjevu priložila Izjavu o otkazu ugovora o osnivanju prava služnosti od 27. prosinca 2017. kojom otkazuje Ugovor o osnivanju prava služnosti T4.4.2-138/2016 od 3. ožujka 2016. (KLASA: 700-01/16-10/01, URBROJ: 2105/04-02/01-16-7) i Aneks 1. Ugovora o osnivanju prava služnosti broj T442-138/2016 od 31. svibnja 2016. (KLASA: 700-01/16-10/01, URBROJ: 2105/04-02/01-16-14) sklopljen sa HT-om.

HAKOM je 19. siječnja 2018. zaključkom, KLASA: UP/I-344-03/18-11/100, URBROJ: 376-10-18-2 obavijestio HT o podnesenom zahtjevu i naložio da se pisanom izjavom očituje da li posjeduje izgrađenu EKI na administrativnom području Općine te da li je za istu infrastrukturni operator. Ukoliko je infrastrukturni operator, HT-u je naloženo da u roku 30 (trideset) dana dostavi HAKOM-u i Općini kompletni geodetski elaborat na katastarskim podlogama, u digitalnom obliku, (vektORIZIRANI digitalni katastarski plan) za cjelokupnu EKI, za trase kabelske kanalizacije, trase kabela u zemlji bez kabelske kanalizacije i trase nadzemnih kabela na cijelom administrativnom području Općine, da dostavi HAKOM-u i Općini popunjenu Tablicu 1 s popisom svih katastarskih čestica na cijelom administrativnom području Općine na kojima ima postavljenu EKI s podacima o vlasnicima ili upraviteljima predmetnih katastarskih čestica te količinama postavljene elektroničke komunikacijske infrastrukture na istima. Nadalje, HT-u je naloženo da u roku 30 (trideset) dana dostavi HAKOM-u i Općini kompletni geodetski elaborat za pravo puta u tiskanom obliku, izvatke iz zemljišnih knjiga za katastarske čestice na kojima je izgrađena EKI, uporabnu dozvolu (ako ju posjeduje) ili ovjerenu izjavu ovlaštenog predstavnika da se koristi predmetnom EKI bez sudskog spora s upraviteljem općeg dobra ili vlasnikom nekretnine na kojoj je izgrađena predmetna infrastruktura, u razdoblju od najmanje tri godine od početka njezine uporabe, te dokaz da je izgradio predmetnu infrastrukturu (samo ako ne posjeduje uporabnu dozvolu).

Dana 31. siječnja 2018. HT je dostavio očitovanje u kojem navodi kako je infrastrukturni operator za izgrađenu EKI na cijelom administrativnom području Općine.

HT je dostavio sljedeću dokumentaciju:

- geodetski elaborat na katastarskim podlogama u digitalnom obliku i tiskanom obliku (vektORIZIRANI digitalni katastarski plan) za cjelokupnu EKI za trase kabelske kanalizacije, trase kabela u zemlji bez kabelske kanalizacije i trase nadzemnih kabela na cijelom administrativnom području Općine i potvrdu da je isti predan u nadležni područni ured za katastar vodova - Elaborat za pravo puta JLS Brtonigla i Geodetski situacijskom prikaz EKI na katastarskim podlogama, Elaborat broj: 10/18 (dopisom broj T4.3.1. od 16. veljače 2018.);

- Izjavu o korištenju EKI tri godine bez sudskog spora s upraviteljem općeg dobra ili vlasnicima nekretnina (dopisom broj T4.3.1. od 16. veljače 2018.);
- Izvadak iz odluke da se predmetne infrastruktura nalazi u poslovnim knjigama HT-a i da je sastavni dio bilance temeljnog kapitala HT-a (dopisom broj T4.3.1. od 16. veljače 2018.);
- tablice s popisom svih katastarskih čestica na cijelom administrativnom području Općine na kojima ima postavljenu EKI s podacima o vlasnicima ili upraviteljima predmetnih katastarskih čestica te količinama postavljene EKI na istima (dopisom broj T4.3.1. od 16. veljače 2018.);
- Tablica 1 - obrazac u elektroničkom obliku s popisom katastarskih čestica Općine te s količinama postavljene EKI na istima (dopisom broj T4.3.1. od 16. veljače 2018.).

HAKOM je 21. svibnja 2018. donio djelomično rješenje (KLASA: UP/I-344-03/18-11/100, URBROJ: 376-10-18-13) kojim je utvrdio da je Hrvatski Telekom d.d., Zagreb, Roberta Frangeša Mihanovića 9, infrastrukturni operator i ima pravo puta na nekretninama koje se na dan donošenja navedenog rješenja nalaze u vlasništvu/suvlasništvu Općine prema evidenciji Zemljišnoknjižnog odjela Buje dostupnoj na Zajedničkom informacijskom sustavu zemljišnih knjiga i katastra - javnoj aplikaciji.

U nastavku postupka, Općina je 10. travnja 2019. dostavila Tablicu 1 u kojoj su tablice u stupcu "55" označene sa "DA" preostale nekretnine u odnosu na koje Općina ima pravo potraživati naknadu sa osnova naknade za pravo puta, a to sukladno odredbama Pravilnika. Isto tako, dostavlja se Odluka Općinskog vijeća Općine Brtonigla o nerazvrstanim cestama na području Općine Brtonigla (KLASA: 340-02/12-10/01, URBROJ: 2105/04-01-12-2 od 21.2.2012.) s popisom nerazvrstanih cesta na području Općine Brtonigla, Potvrda Istarske županije, Općine Brtonigla, Jedinstvenog upravnog odjela (KLASA: 700-01/16-10/01, URBROJ: 2105/04-04/01-19-35 od 5.4.2019.) i očitovanje Županijske uprave za ceste Istarske županije (KLASA: 340-01/19-13/03, URBROJ: 2163/1-12/02-09-19-2 od 22.2.2019.), u vezi nekretnina koje su nerazvrstane ceste u smislu Zakona o cestama (NN br. 84/11, 22/13, 54/13, 148/13, 92/14, dalje: ZC) te predložila donošenje rješenja. Na navedeno HT se u ovom upravnom postupku nije očitovao niti je na bilo koji drugi način doveo u sumnju istinitost činjenica iz ovih javnih isprava.

Obzirom da niti jedna stranka postupka nije zatražila održavanje usmene rasprave, ista u postupku nije održana. HAKOM je temeljem prikupljenih podataka i javno dostupnih evidencija, utvrdio kako slijedi.

Općina traži provođenje postupka iz članka 28. stavka 6. ZEK-a u odnosu na nekretnine koje su u njezinom vlasništvu. Stoga je u ovom postupku bilo potrebno utvrditi je li HT na administrativnom području Općine infrastrukturni operator, količinu i vrstu EKI koju ima na predmetnom području, visinu naknade za pravo puta koju je obvezan plaćati Općini kao vlasniku nekretnina na kojima se nalazi EKI te datum od kojeg teče obveza plaćanja naknade za pravo puta.

HT je infrastrukturni operator na području Općine

Temeljem članka 28. ZEK-a smatra se da infrastrukturni operator ima pravo puta ako je izgradio EKI na općem dobru ili na nekretninama iz članka 27. stavka 1. ZEK-a, uz ispunjavanje bilo kojeg od sljedećih uvjeta:

-da posjeduje uporabnu dozvolu izdanu na svoje ime ili na ime svojih univerzalnih ili pojedinačnih pravnih prednika,

– da se koristi elektroničkom komunikacijskom infrastrukturom i drugom povezanom opremom bez sudskog spora s upraviteljem općeg dobra ili vlasnikom nekretnine na kojoj je izgrađena ta infrastruktura, u razdoblju od najmanje tri godine od početka njezina korištenja.

Da je HT infrastrukturni operator na administrativnom području Općine proizlazi iz Izjave HT-a broj 520/2018 od 5.2.2018. o korištenju EKI tri godine bez sudskog spora s vlasnikom nekretnina na administrativnom području Općine, kao i Izvoda iz poslovnih knjiga HT-a da se predmetna EKI nalazi u poslovnim knjigama HT-a od 29.1.2018. Navedene dokumente Općina nije osporila. Dakle, nesporno je utvrđeno da HT ima pravo puta na administrativnom području Općine na kojem se nalazi njegova EKI, jer navedeno pravo proizlazi iz članka 28. stavka 1. ZEK-a.

Nadalje, člancima 27. - 29. ZEK-a regulirana su prava operatora javnih komunikacijskih mreža da kao infrastrukturni operatori na cijelom području Republike Hrvatske imaju pravo gradnje, održavanja, razvoja i korištenja elektroničke komunikacijske mreže i infrastrukture na općem dobru, na nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te na nekretninama u vlasništvu drugih pravnih i fizičkih osoba, u skladu s odredbama ZEK-a i posebnim propisima. Dakle, pravo puta na administrativnom području Općine na kojem se nalazi EKI HT-a nesporno postoji u korist HT-a, iz čega proizlazi da i naknada za pravo puta nesporno pripada vlasniku nekretnina.

Općina je pokretanjem postupka pred HAKOM-om jasno izrazila volju da joj se rješenjem odredi naknada za pravo puta na nekretninama u njezinom vlasništvu.

Količina i vrsta EKI HT-a

Količina, vrsta i prostorni položaj EKI HT-a na administrativnom području Općine pa tako i na nekretninama u vlasništvu Općine nije sporna među strankama te ista proizlazi iz Elaborata za pravo puta broj 10/2018, koji dokument je u dijelu koji se odnosi na podatke o elektroničkoj komunikacijskoj infrastrukturi i drugoj povezanoj opremi, nesporan među strankama. U navedenom dokumentu, za cjelokupnu EKI (za trase kabelske kanalizacije, trase kabela u zemlji bez kabelske kanalizacije i trase nadzemnih kabela) vidljiv je prostorni položaj EKI-a na cijelom administrativnom području Općine, pa tako i na nekretninama u vlasništvu Općine, kao i vrsta i količina EKI po svakoj pojedinoj katastarskoj čestici.

Vlasništvo Općine na katastarskim česticama na kojima se nalazi EKI HT-a

Obveza je infrastrukturnog operatora za kojeg se pretpostavlja da ima EKI koju je ranije izgradio i koju koristi u smislu članka 28. ZEK-a, najprije dostaviti podatke o istoj, a podatke o vlasništvu nekretnina na kojima se nalazi EKI, moguće je utvrđivati tek nakon što su poznati točni podaci o vrsti i količini EKI i njenom prostornom položaju na svakoj pojedinoj k.č., sukladno članku 5. stavku 2. Pravilnika. Naime, bez dostave podataka od strane infrastrukturnog operatora o izgrađenoj EKI na određenom području, s detaljnim podacima o vrsti, količini i prostornom položaju EKI na svakoj pojedinoj k.č., Općini je nemoguće ostvarivati pravo na naknadu za pravo puta u ovom postupku, obzirom da ne postoji javno dostupna evidencija o EKI, niti je ista dostupna na drugi način. Stoga je u ovom postupku bilo potrebno najprije utvrditi podatke o vrsti, količini i

prostornom položaju EKI HT-a, a tek potom vlasništvo podnositelja zahtjeva na nekretninama na kojima se nalazi navedena infrastruktura.

U odnosu na nerazvrstane ceste, Općina je u toku postupka dostavila Odluku Općinskog vijeća Općine Brtonigla o nerazvrstanim cestama na području Općine Brtonigla (KLASA: 340-02/12-10/01, URBROJ: 2105/04-01-12-2 od 21.2.2012.) s popisom nerazvrstanih cesta na području Općine Brtonigla, Potvrdu Istarske županije, Općine Brtonigla, Jedinственog upravnog odjela (KLASA: 700-01/16-10/01, URBROJ: 2105/04-04/01-19-35 od 5.4.2019.) i očitovanje Županijske uprave za ceste Istarske županije (KLASA: 340-01/19-13/03, URBROJ: 2163/1-12/02-09-19-2 od 22.2.2019.) u vezi nekretnina koje su nerazvrstane ceste u smislu ZC-a. Iz navedenih javnih isprava, koje HT nije osporio niti je na bilo koji način u ovom postupku doveo u sumnju istinitost činjenica navedenih u javnim ispravama, utvrđene su k.č. koje su nerazvrstane ceste na području Općine, a koje su *ex lege* u vlasništvu Općine, bez obzira na trenutne zemljišnoknjižne upise. Naime, HAKOM je uzeo u obzir stav VUS-a RH naveden u nizu presuda (UsII-8/17-5, UsII-179/18, UsII-232/18-5) da zemljišnoknjižno stanje nije jedino relevantno u postupku dokazivanja prava vlasništva na nekretninama, osobito u slučaju nerazvrstanih cesta koje su Zakonom o cestama *ex lege* postale vlasništvo jedinica lokalne samouprave na čijem području se nalaze. Imajući na umu članke 131., 132. i 133. ZC-a prema kojima se upisi prava vlasništva provode po službenoj dužnosti, na te nekretnine se primjenjuje vlasničkopravni režim uspostavljen ZC. Dakle, kako se u konkretnom slučaju radi o neupisanom pravu vlasništva Općine na tako stečenim nekretninama u zemljišne knjige, zemljišnoknjižno stanje nije relevantno za utvrđenje vlasnika te vrste nekretnine. Međutim, na nerazvrstanoj cesti na kojoj je pravo vlasništva stečeno *ex lege*, bilo je potrebno utvrditi da je riječ upravo o toj vrsti nekretnine, a što je potvrđeno spomenutim javnim ispravama koje ovlaštene pravne osobe izdaju o činjenicama o kojima vode službenu evidenciju sukladno članku 159. ZUP-a, što potvrđuje i stav VUS-a RH u presudi UsII-72/17-9. Pri izradi konačnog obračuna godišnje naknade za pravo puta, uzima se u obzir i vrsta, količina i prostorni položaj EKI prema Elaboratu, koji se nalazi na katastarskim česticama koje predstavljaju nerazvrstane ceste na području Općine.

Nadalje, člankom 3. stavkom 3. ZC propisano je da se na javnoj cesti može osnovati pravo služnosti i pravo građenja radi izgradnje građevina elektroničkih komunikacija i povezane opreme, međutim navedenu odredbu nije moguće tumačiti na način da ista derogira članke 27. - 29. ZEK-a koji reguliraju prava operatora javnih komunikacijskih mreža da kao infrastrukturni operatori na cijelom području Republike Hrvatske imaju pravo gradnje, održavanja, razvoja i korištenja elektroničke komunikacijske mreže i infrastrukture na općem dobru, na nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te na nekretninama u vlasništvu drugih pravnih i fizičkih osoba, u skladu s odredbama ZEK-a i posebnim propisima. Drugim riječima, i pravo puta i naknada za pravo puta osnovani su ZEK-om i proizlaze iz članaka 27.-29. ZEK-a i nisu suprotstavljeni odredbama ZC. Dodatno, kako iz odredbe članka 6. stavka 2. točke e) Pravilnika proizlazi da se naknada za pravo puta obračunava i za ceste, naknada za pravo puta odnosi se i na ceste na kojima se nalazi EKI HT-a (Visoki upravni sud RH, UsII-166/18-6). Stoga je riješeno kao u točki I. izreke.

Datum od kojeg teče pravo na naknadu za pravo puta

Zahtjev Općine podnesen je 12. siječnja 2018. te je HAKOM u ovom postupku zaključio da je zahtjev uredan i u skladu sa člankom 28. stavkom 6. ZEK-a i člankom 5. stavkom 1. i 2. Pravilnika.

Temeljem članka 5. stavka 4. Pravilnika te uz primjenu članka 9. stavka 2. Pravilnika o potvrdi i naknadi za pravo puta (NN br. 95/17), propisano je da će HAKOM za razdoblje od zaprimanja zahtjeva, rješenjem utvrditi infrastrukturnog operatora, količinu i vrstu elektroničke komunikacijske infrastrukture koja je izgrađena na nekretninama iz stavka 1. te visinu godišnje naknade za pravo puta. Stoga je kao datum od kojeg teče obveza infrastrukturnog operatora plaćati naknadu za pravo puta, određen 12. siječnja 2018.

Među strankama je prije pokretanja ovog postupka bio na snazi Ugovor o osnivanju prava služnosti T4.4.2-138/2016 od 3. ožujka 2016. i Aneks 1. Ugovora o osnivanju prava služnosti broj T442-138/2016 od 31. svibnja 2016., koji je raskinut 28. prosinca 2017. HAKOM je izvršio uvid u dokument - „Izjava o otkazu ugovora o osnivanju prava služnosti od 27. prosinca 2017.“

Ugovor i Aneksa 1. Ugovora je, prema pravnom shvaćanju Općine raskinut izjavom o otkazu od 27. prosinca 2017., a otkaz stupa na snagu od dana primitka izjave o otkazu od strane HT-a. Izjava o otkazu je zaprimljena od strane HT-a 28. prosinca 2017. te je Ugovor o osnivanju prava služnosti i Aneksa 1. Ugovora raskinut s danom 28. prosinca 2017. Iako HT osporava valjanost otkaza Ugovora i Aneksa 1. Ugovora, a člankom 9. Ugovora je ugovoreno da se pravo služnosti daje na neodređeno vrijeme, temeljem članka 212. stavka 1. i 3. Zakona o obveznim odnosima (NN br. 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, dalje: ZOO) propisano je da ako trajanje obveznog odnosa nije određeno, svaka ga strana može okončati otkazom koji se može dati u svako doba, samo ne u nevrijeme. Stoga je HAKOM prihvatio raskid Ugovora i Aneksa 1. Ugovora. Visoki upravni sud RH je u presudi, poslovni broj: UsII-242/18-9 od 5. prosinca 2018., zauzeo slijedeće pravno shvaćanje cit. „*Prema ocjeni ovog Suda, u postupku utvrđivanja obveze plaćanja naknade za pravo puta, sama izjava o otkazu ugovora predstavlja dokaz o nepostojanju drugog prava na nekretnini u smislu zapreke za utvrđivanje naknade o pravu puta u ovom postupku. Stoga nije osnovan navod tužitelja kako je tuženik pogrešno zaključio da ugovor o služnosti više ne proizvodi pravne učinke, budući spisu predmeta prileži dokaz o otkazu navedenog ugovora.*“ Ovaj stav Suda potvrđen je i u presudama, poslovni broj: UsII- 282/18, UsII-130/17 i UsII-351/17.

Visina naknade za pravo puta

Visina naknade za pravo puta je utvrđena imajući u obzir količinu, vrstu i prostorni položaj EKI na svakoj pojedinoj k.č. prema podacima koje je HT dostavio u Elaboratu te vrsti i površini zemljišta koje se koriste za pristup, postavljanje, korištenje, popravljavanje i održavanje EKI, a prema javnim ispravama dostavljenim u spis predmeta, primjenjujući iznose naknada prema vrsti nekretnine i način obračuna, kako je navedeno u članku 6. i 7. stavcima 1., 2., 3. i 4. Pravilnika.

Godišnja naknada prema vrsti nekretnine definirana je člankom 7. stavkom 1. Pravilnika, sukladno kategorizaciji nekretnina iz članka 6. stavka 2. Pravilnika, a prema vrsti zemljišta. Ukupni iznos naknade za prvu i drugu godinu plaća se u roku određenom rješenjem. Sukladno ovom rješenju HT mora dostaviti detaljan obračun sa podacima koji su primijenjeni, a prilikom obračuna potrebno je koristiti Tablicu 1, Dodatak 2 Pravilnika. Slijedom svega navedenoga, HAKOM je temeljem članka 28. stavka 6. i članka 29. ZEK-a i članka 96. ZUP-a, riješio kao u izreci ovog rješenja.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ovog rješenja nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor, što ne odgađa provedbu rješenja. Upravni spor može se pokrenuti podnošenjem tužbe Visokom upravnom sudu Republike Hrvatske u roku 30 dana od dana primitka ovog rješenja.

RAVNATELJ

mr.sc. Miran Gosta

Dostaviti:

1. Hrvatski Telekom d.d., Roberta Frangeša Mihanovića 9, 10110 Zagreb, osobnom dostavom
2. Odvjetnica xx, 51000 Rijeka - poštom s povratnicom
3. U spis